

Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper

Anna Tenje, äldre- och socialförsäkringsminister
Göran Lundahl, kommittéordförande

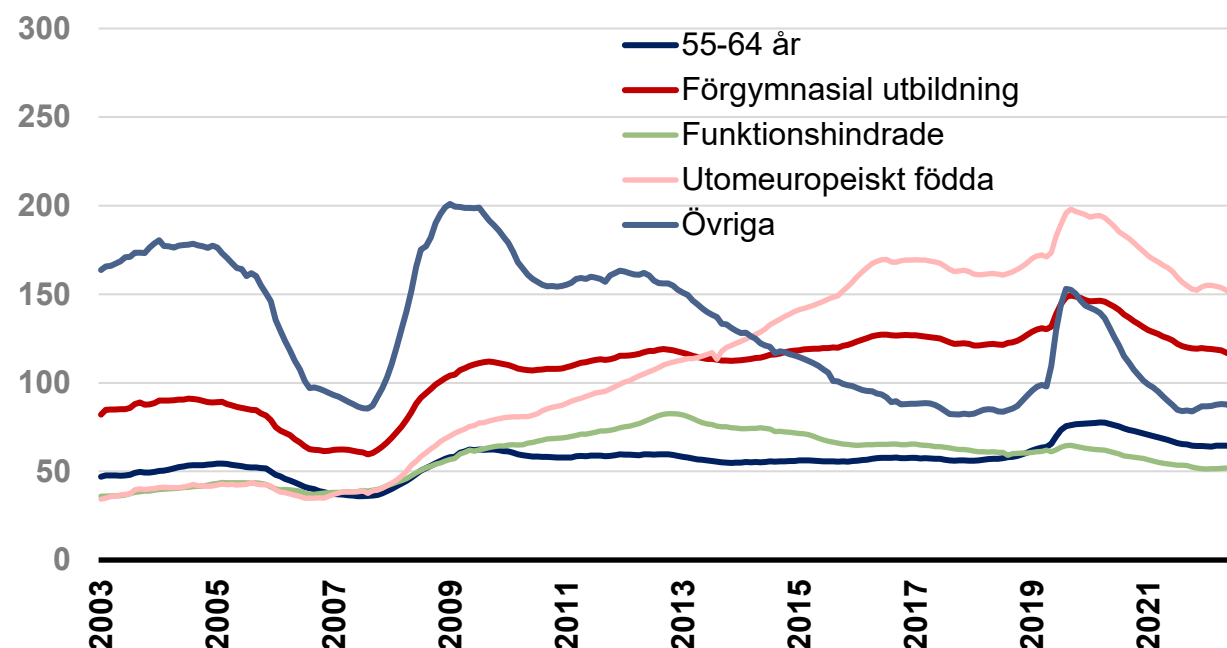
Pressträff 29/4 2025

Vår tids utanförskap

Inskrivna arbetslösa

Tusental, säsongrensade månadsvärden

- 1,2 miljoner är ej självförsörjande
- Allt större andel arbetslösa med svagare anknytning till arbetsmarknaden
- Stor andel utomeuropeiskt födda – många saknar dessutom en utbildning på gymnasienivå

Bidragsreform

Aktivitetskrav

Bidragstak

Kvalificering till
välfärden

Uppdraget

- Nyanlända ska kvalificera sig till socialförsäkringsförmåner och till ekonomiskt bistånd
- Två syften:
 - Minska tilldragningen till Sverige
 - Stärka drivkraften att snabbt komma i arbete och egen försörjning
- Kan modellerna utgå från svenskt medborgarskap?
- Modellerna ska inte vara mer generösa än vad som krävs utifrån EU-rätt m.m.
- Icke-medborgare som redan bor i Sverige ska ha skälig tidsfrist att kvalificera sig

Kvalificeringsvillkor för vissa socialförsäkringsförmåner

Ska gälla alla som bosätter sig i Sverige, även svenska medborgare

- Bosättningsstad om fem år, inom en ramtid om 15 år
- Påverkar i praktiken främst tredjelandsmedborgare
- Svenska medborgare och andra EU/EES-medborgare uppfyller i regel bosättningsvillkoret
- Möjlighet till undantag om det finns synnerliga skäl

Tiden kan förkortas genom varaktig inkomst på en viss nivå, baserat på inkomstbasbeloppet

- Under sex månader minst ca 38 700 kr/mån (2025), eller
- Under 12 av de senaste 24 månaderna minst ca 28 200 kr/mån (2025)

Kvalificeringsvillkor för nio bosättningsbaserade förmåner

- föräldrapenning på lägstanivå och grundnivå
- barnbidrag inklusive flerbarnstillägg
- bostadsbidrag
- sjukersättning och aktivitetstersättning i form av garantiersättning
- bostadstillägg
- omvårdnadsbidrag
- merkostnadsersättning
- assistansersättning
- äldreförsörjningsstöd

Kvalificering till ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd ska ges till svenska medborgare och till dem som ska likabehandlas med svenska medborgare.

För andra krävs en laglig vistelsetid utan avbrott om fem år:

- Ingen möjlighet att förkorta vistelsetiden genom inkomst
- Ingen rätt till ekonomiskt bistånd vid etableringsersättning

Omfattar främst personer med uppehållstillstånd för studier, arbete och på grund av anknytning till andra än skyddsbehövande

Särskilda bestämmelser för dem som redan bor i Sverige

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027

För dem som bosatt sig i Sverige efter den 1 januari 2024 men innan ikraftträdandet gäller kvalificeringsvillkor från den 1 januari 2029:

- Förlängd möjlighet att uppfylla inkomstvillkoret
- Tid för att planera för sin egen försörjning

Kvalificeringsvillkor för äldreförsörjningsstöd och bostadstillägg till pensionärer gäller endast för dem som bosatt sig i Sverige efter den 1 januari 2027

Konsekvenser för den berörda gruppen

Effekter för det sociala skyddet:

- En grupp får inte längre vissa socialförsäkringsförmåner och får därmed lägre disponibel inkomst
- En mindre grupp kommer sakna rätt till ekonomiskt bistånd
- En ännu mindre grupp faller under gränsen för låg ekonomisk standard

Minskad tilldragning till Sverige:

- Invandring från tredje land, utöver arbetskraftsinvandring, minskar med 5–10 %, eller 1 200–2 300 personer per år

Stärkt drivkraft till arbete:

- Sysselsättningsgraden ökar med 8-20 procentenheter under kvalificeringstiden (5 år)
- Sysselsättningsgraden förväntas öka snabbare än i dag
- På längre sikt minskar skillnaden i sysselsättningsgrad, om allt annat lika

Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper

Anna Tenje, äldre- och socialförsäkringsminister
Göran Lundahl, kommittéordförande

Pressträff 29/4 2025

